

PNEUMOKOCK-INFEKTION

Broschyren vänder sig till dig över 18 år och som vill få mer information om **lunginflammation och andra sjukdomar orsakade av pneumokocker**, och hur du kan skydda dig.

MSD

VAD ÄR PNEUMOKOCKER?

Pneumokocker är bakterier som kan orsaka flera olika sjukdomar hos både barn och vuxna. Det är den vanligaste orsaken till lunginflammation, öroninflammation och bihåleinflammation.

En pneumokockinfektion kan ibland även leda till svårare sjukdom, med allvarliga komplikationer, som kan kräva sjukhusvård och i sällsynta fall vara livshotande. Det finns över 100 olika varianter, serotyper, av pneumokocker.

HUR SPRIDS PNEUMOKOCKER?

Pneumokocker finns i luftvägarna, framför allt i näsan och svalget. Bakterierna är mycket vanliga hos barn i förskoleåldern och ganska vanliga hos skolbarn.
Oftast blir barnen inte sjuka av bakterien.

Pneumokocker hos friska eller sjuka personer sprids främst genom:

Hosta

Nysning och vid snytning

Nära kontakt

HUR KAN DU SKYDDA DIG?

- Undvik nära kontakt med sjuka personer.
- Tvätta händerna och tillämpa god hygien vid hosta, nysningar och när du snyter dig.
- Vaccinera dig för att minska risken för allvarliga sjukdomar orsakade av pneumokocker.

Pneumokockvaccination av barn har ingått i ett nationellt vaccinationsprogram sedan 2009. Förekomsten av allvarlig pneumokocksjukdom hos barn har därefter minskat kraftigt. Sedan 2022 ingår vaccination mot pneumokocker även i ett nationellt särskilt vaccinationsprogram för barn och vuxna som tillhör riskgrupper. Vaccination ska också erbjudas till alla det år de fyller 65 år.

VANLIGA SJUKDOMAR ORSAKADE AV PNEUMOKOCKER

Lunginflammation (pneumoni)

Pneumokocker är den vanligaste orsaken till lunginflammation, då delar av lungorna är infekterade. Det är oftast barn under två år och äldre personer som får lunginflammation. För dig som är över 65 år eller har en sjukdom som påverkar immunförsvaret kan det bli särskilt allvarligt.

Öroninflammation (otit)

Öroninflammation, ont i örat, kan komma i samband med en förkylning. Det är vanligast hos barn, men även vuxna drabbas. Trumhinnan buktar sämre vilket gör att hörseln påverkas och om trycket blir för högt spricker den. Risken för svåra infektioner och komplikationer ökar om du är äldre.

Bihåleinflammation (sinuit, rinosinuit)

Luftvägsinfektioner kan orsaka symtom från bihålorna, de luftfyllda hålrum som mynnar ut i näsan. Då kan du ha nästäppa eller få ont i ansiktet bredvid näsan, ovanför tänderna eller i pannan. Det är en vanlig komplikation då slemhinnorna i bihålorna blir svullna och det bildas slem.

SVÅRARE SJUKDOMAR SOM KAN ORSAKAS AV PNEUMOKOCKER

Lunginflammation med sepsis eller hjärnhinneinflammation betyder att infektionen är invasiv. Det innebär att pneumokocker har spridits till ställen i kroppen som normalt är fria från bakterier. När detta händer är sjukdomen vanligtvis allvarlig och kräver sjukhusvård.

Sepsis (blodförgiftning)

Symtomen vid sepsis orsakas av immunförsvarets reaktion och innebär att infektionen påverkar hela kroppen. Detta kan medföra att viktiga organ som hjärta, lungor, hjärna och njurar inte fungerar som de ska.

Hjärnhinneinflammation (meningit)

Hjärnhinneinflammation, även kallad meningit, är en allvarlig men sällsynt sjukdom. Infektionen orsakar inflammation i vätska och membran som omger hjärna och ryggmärg.

TILLHÖR DU EN RISKGRUPP?

Vissa medicinska tillstånd kan försvaga ditt immunförsvar och öka risken för en pneumokockinfektion.

Hög ålder och kroniska sjukdomar är några av de riskfaktorer som ökar risken för att drabbas av allvarlig sjukdom orsakad av pneumokocker. Folkhälsomyndigheten rekommenderar därför alla som är 65 år och äldre, samt personer 2 år eller äldre som tillhör andra riskgrupper, att vaccinera sig mot pneumokocker.

Du har **ökad risk** för allvarlig pneumokocksjukdom om du:

- är 65 år eller äldre
- tidigare haft allvarlig (invasiv) pneumokockinfektion
- är rökare
- är alkoholberoende, narkotikaberoende
- är svetsare

eller om du har:

- kronisk hjärtsjukdom
- diabetes
- kronisk lungsjukdom
- kronisk leversjukdom
- tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft

Du har **mycket hög risk** för allvarlig pneumokocksjukdom om du har:

- nedsatt immunförsvar
- cystisk fibros
- cochleaimplantat
- likvorläckage
- genomgått organtransplantation
- bristande mjältfunktion eller mjälten borttagen (aspleni/hypospleni)
- kronisk njursvikt

SÅ VACCINERAR DU DIG MOT PNEUMOKOCKER

Hur vaccinerar jag mig mot pneumokocker?

Du kan få vaccination mot pneumokocker på en vårdcentral, på ett sjukhus eller genom privat vaccination på en vaccinationsmottagning.

Hur fungerar själva vaccinationen?

En sjuksköterska eller läkare ger dig vaccinet med en spruta i en muskel på utsidan av överarmen. Din kropp producerar därefter antikroppar, som är en del av immunförsvarets sätt att bekämpa infektioner.

Kan jag vaccinera mig mot pneumokocker samtidigt som jag får vaccin mot andra sjukdomar?

Du kan få pneumokockvaccin vid samma tillfälle som till exempel covid-19 och influensa, då det vanligtvis är säkert att ta flera vaccin samtidigt. För särskilt sköra personer kan det finnas skäl att ta vaccinerna vid flera olika tillfällen för att minska risken för biverkningar.

FRÅGA DIN LÄKARE OM VACCINATION ÄR RÄTT FÖR DIG

Vem ska inte vaccinera sig mot pneumokocker?

- Du som har fått en allvarlig reaktion vid en tidigare vaccinering.
- Du som har en svår allergi mot en vaccinkomponent.
- Vid akut sjukdom med hög feber.

Tänk på att...

Folkhälsomyndigheten rekommenderar att alla över 65 år och alla som ingår i någon riskgrupp vaccinerar sig mot pneumokocker. Sedan 2022 ingår pneumokockvaccination i det nationella vaccinationsprogrammet för personer i riskgrupper och vaccination ska också erbjudas till alla det år de fyller 65 år.

HUR LÄNGE SKYDDAR VACCINET MOT PNEUMOKOCKER?

Det finns två olika sorters vaccin mot pneumokocker.
Du kan få ett eller båda sorters vaccin beroende på din ålder, om du fått vaccin mot pneumokocker förut eller
om du har en sjukdom som gör att du tillhör en riskgrupp.
Om du rekommenderas båda sorters vaccin ges dessa
vid två olika tillfällen.

Om du tidigare har vaccinerats mot pneumokocker kan du ibland behöva en påfyllnadsdos. Prata med din läkare om du är osäker på om du behöver revaccination, eftersom vaccinationsschemat kan variera beroende på sjukdomstillstånd och tidigare vaccination.

VAD KOSTAR PNEUMOKOCK-VACCINATIONEN?

Från den 1 september 2026 ska alla regioner i Sverige erbjuda kostnadsfri vaccination mot pneumokocker för personer 65 år och äldre samt personer med vissa medicinska tillstånd som tillhör någon av riskgrupperna.

Tveka inte att kontakta din läkare, sjuksköterska eller vaccinatör om du har några frågor eller funderingar angående pneumokockvaccination.

Söka vård

Kontakta en vårdcentral eller en jouröppen mottagning om du tror att du har lunginflammation eller annat allvarligt sjukdomstillstånd orsakat av pneumokocker. Har du symtom ska du alltid ringa vårdmottagningen först.

circusreklam.se

Prata med din läkare, sjuksköterska eller vaccinatör för mer information om vaccination mot pneumokocker.

Informationen i den här broschyren är baserad på Folkhälsomyndighetens rekommendationer för pneumokocker samt 1177. Du kan läsa mer om pneumokocker och olika riskgrupper på **folkhalsomyndigheten.se** eller Vårdguiden **1177.se**

Skanna QR-koden och läs mer på

pneumo.se

Plats för vaccinatörs stämpel eller egna anteckningar

MSD

msd.se, 08-578 135 00

Copyright © 2026 Merck & Co., Inc., Rahway, NJ, USA and its affiliates. All rights reserved.
SE-PCN-00040 10/2026